

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravljanju projekta mesečno K 1-70

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven tistih nedelj in
praznikov, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Vojska na Balkanu.

TURŠKA VOJSKA PROTI SRBIJI IN BULGARIJI.

Vojna napoved Turčije Bulgariji in Srbiji.

Iz Carigrada poroča naš brzojavni urad: Dne 17. t. m. ob pol 10. uri zjutraj je izročila turška vlada srbskemu in bulgarskemu poslaniku sledečo noto: Vsled bulgarske in srbske note, ki se vmešavata v notranje zadeve Turčije, nadalje ker sta obe državi mobilizirali in radi obmejnih bojov, je Turčija uvidela, da si želi vzdržati mir, da je mir Turčije s Srbijo in Bulgarijo nemogoč. Turška vlada je sklenila končati misliji bulgarskega in srbskega poslanika, in poslanika poziva, da naj sprejmeta potne liste in naj otomansko ozemlje s svojim osebjem kolikor mogoče hitro zapustita. S to vojno napovedjo so diplomatične zveze Turčije z balkanskimi državami prekinjene. Srbska vlada je o napovedi vojske od strani Turčije obvestila velevalisti.

Turčija ukazala armadi prodirati proti Bulgariji in Srbiji.

»Agence Havas« poroča iz Carigrada: Turška vlada je ukazala otomanskim armadam ob srbski in bulgarski meji prodirati. Policiji je ukazano, da naj primerno glede na srbske in bulgarske podanike postopa. »Sabah« poroča, da je vsem obmejnimi turškimi poveljnikom ukazano pričeti boj, kakor hitro sovražnik napade.

Prvi grško-turški boji.

»Reuterjev urad« poroča dne 17. t. m.: Opoldne so se pričeli med Turki in Grki prvi boji.

Dosedanji boji ob bulgarski meji.

Kakor se iz Carigrada poroča, je bilo zadnje dni med Bulgari in Turki ob meji deset spopadov. Bulgarski vojaki so med drugim napadli Turke v bližini Djehadije in Breze v sandžaku Droma, kjer so rabili dum-dum kroglice. Dne 14. t. m. so napadli Bulgari nenadoma turško postojanko Tutusue, a so jih Turki odbili, de 15. t. m. so pa streljali Bulgari na turško patroljo pri Kartbundrju.

ČRNOGORSKO - TURŠKA VOJSKA.

Uradno poročilo o zavzetju Berana.

Iz Podgorice poroča avstrijski brzojavni urad: Dne 15. t. m. zvečer je bil

pri Berani vroč boj. Črnogorci so z navalom osvojili dve važni utrdbi, zaplenili dva Kruppova topova z municijo in utrdili ponoči zavzete postojanke. Dne 16. t. m. zjutraj so nadaljevali Črnogorci boj. Črnogorski oddelek, ki mu je poveljeval general Vojvodić, je predril zahodni del turških postojank in zaključil črnogorski oblegovalni obroč okolu mesta. Ob 11. uri so Turki razvili belo zastavo. V Beranu je bilo le 700 nizamov in 500 redifov, ker se je ponoči 4000 rednih turških vojakov in 300 mohamedanskih Albancev iz mesta umaknilo. Predno se je podal general Vukotić s svojo vojsko v Berano, je obiskal dva srbska samostana, ki se nahajata v beranski okolici, kjer se je vršila služba božja v zahvalo za zmagano in za zdravje črnogorskega kralja.

Boj za Skader.

Iz Podgorice se 17. t. m. poroča: Črnogorska armada, ki ji poveljuje prestolonaslednik Danilo in general Martinović, se najbrže v soboto pred Skadrom združita, da mesto, ki je brani Essad paša, od dveh strani napade. Medtem ko se bo mesto napadalo od severne strani, je napade obenem general Martinović, ko zavzame Taraboš, z juga. Črnogorci pričakujejo, da se bo Essad paša trdovratno branil. Črnogorska armada, ki ji poveljuje prestolonaslednik Danilo, na napornem maršu proti Skadru zelo trpi. Trdi se, da je v dosedanjih bojih padlo več Črnogorcev, kakor se to uradno priznava. Dasi Črnogorci trpe pomanjkanje in so zdravstvene priprave slabe, je razpoloženje črnogorskega vojaštva dobro. Dosedanji uspehi navdušujejo armado. »Köln. Ztg.« poroča iz Cetinja, da je črnogorski vojni minister Martinović že osvojil zahodni del Taraboša, odkoder namerava naprej prodirati. Preko Londona se poroča: Zdi se, da je črnogorski prestolonaslednik razdelil svojo armado v dva dela. Manjši del, ki ima tudi artiljerijo, je osvojil grič v okolici Podgorice, večji del pa, ki so se mu tudi Malisori pridružili, prodira proti Skadru in najbrže ni več daleč od Skadra. Nadalje se poroča preko Londona, da je najbrže več kot 1000 Črnogorcev ranjenih. Dopisnik »Daily Maila« graja, češ da Črnogorci primitivno operirajo in da je za ranjence slabo preskrbljeno. Armada generala Martinovića je ob napadu na moderno utrdbo Taraboš veliko ljudi izgubila, ker so utrdbo Črnogorci napadli po stari tak-

tiki. »Timesov« poročevalec poroča, da so Turki neki črnogorski oddelek, ki se se je branil umakniti se, obstreljevali iz utrdb in iz topničark na Skadrskem jezeru. Pri Tarabošu so izgubili Črnogorci do 700 mrtvih in ranjenecv.

Turška poročila.

Iz Carigrada se poroča: Kakor listi poročajo, so osvojili Turki v zadnjih bojih ob črnogorski meji top in nekaj streliva. Turki so v nekem boju pri Tarabošu zmagali. »Ikdam« poroča, da so v Prištini čuli gromenje topov. »Jeni Gazzetta« poroča, da so Turki 17. t. m. Črnogorce premagali. (Kje ne pove.) Iz Carigrada se nadalje poroča, da so pri Akovi Turki pogнали Črnogorce čez mejo in jih pregnali tudi z gričev, ki leže južno - zahodno od Akove. Danes smo dobili brzojavko, da »Pariški Havas« prinaša vest o »veliki turški zmagi pri Podgorici«.

Turški vjetniki v Gusinju.

Ponoči na 17. t. m. so prepeljali v Podgorico 250 turških vojakov, ki so jih Črnogorci vjeli v obmejnih stražnicah, dne 17. t. m. so pa v Podgorico pripeljali 82 vjetih turških vojakov.

Čestitke vladarjev črnogorskemu kralju.

Bulgarski car Ferdinand in srbski kralj Peter sta po padcu Tuzija k uspehu črnogorskemu kralju brzojavno čestitala. Kralj Peter je brzojavil, da je ponosen na dejanja svojih hrabrih bratov. Laška kraljica je tudi brzojavno v svojem in v imenu laškega kralja čestitala črnogorskemu kralju. Laška kraljica je tudi javila, da odpošlje v Črnogoro obveze.

Prodiranje Črnogorcev proti Gusinju.

Iz Cetinja in Nikšića se poroča čez Kotor: Ko so Črnogorci zasedli goro Vizitor, so marširali naprej proti Gusinju. Turki so pričeli na Črnogorce streljati iz utrdb Pepič in Nošeri. Črnogorci so utrdbi s topovi obstreljevali. Po štiriurnem obstreljevanju so turški topovi obmolknili, nakar so Črnogorci z navalom utrdbi osvojili. Črnogorci so zaplenili dve zastavi in vjeli del turške posadke, nakar so korakali proti Gusinju.

Boljetinac udril v Srbijo.

»Agence Havas« poroča: Boljetinac je udril v Srbijo. Poroča se, da so pri Podgorici Turki premagali Črnogorce in osvojili več topov.

Boji ob srbski meji.

Iz Belgrada se poroča: Po uradnih poročilih, ki jih je dobila srbska vlada, se potrjuje, da so turški vojaki pri Pretolcu zopet udrili v Srbijo. Dne 16. t. m. se je cel dan streljalo. Boja se je udeležilo tudi srbsko topničarstvo. Boj se je 17. t. m. nadaljeval. Uradno se poroča, da so izgubili Srbi deset mrtvih in 40 ranjenecv. Turkov je bilo ranjenih 200. Srbi so potisnili Turke čez mejo, a Turki so naprej streljali, ker srbskim vojakom srbska vlada ni dovolila prekoračiti mejo. Po nekem drugem poročilu so izgubili Albanci v bojih pri Pretolcu 200 mrtvih. — Pri Mrdaru so, kakor se poroča iz Belgrada, izgubili Srbi 10 mrtvih in 40 ranjenecv. Izgube Turkov se niso znane. — Iz Belgrada poročajo: Dne 16. t. m. zjutraj se je pričel pri Mrdi krvav boj. Ob prvem spopadu je padlo le malo vojakov, ko so se pa drugi spopadli, je padlo 200 Turkov in 10 Srbov, 42 Srbov je pa bilo ranjenih. Dne 17. t. m. se je boj zopet pričel. Gromenje topov so čuli do Prekoplja. — Iz Skoplja pa poročajo: Dne 16. t. m. se je bil ob srbski meji boj z močno vstasko četo, ki je metala ročne bombe. V Skoplje so od srbske meje pripeljali 11 ranjenih srbskih vojakov.

Ekssultan Abdul Hamid

se, kakor poroča avstrijski korespondentni urad iz Carigrada, res takoj, ko vojska izbruhne, prepelje v Carigrad. Turška vlada se namreč boji, da bi ga albanski vojaki oprostili, ko se bodo skozi Solun vozili na grško mejo. Trdi se, da je Abdul Hamid daroval za armado tri milijone funtov sterlingov. Iz Konstance v Carigrad so peljali 16. t. m. na rumunski ladji »Kralj Karol« 70 milijonov mark, ki jih je prejšnji sultan za slučaj vojske v Nemčiji depoziral. Na zahtevo turške vlade je Nemčija dovolila navedeno vsoto dvigniti.

Turški prestolonaslednik se vrnil v Carigrad.

Turški prestolonaslednik princ Jusuf Izedin se je vrnil v Carigrad. Ko je korakal z rumunskega parnika po stopnicah na obrežje, je padel v morje, a so ga takoj rešili.

Mahmud Muktar paša odpotoval na bojišče.

Mornariški minister, brigadni general Mahmud Muktar paša, ki poveljuje turški diviziji pri Kırkilissu, odputuje k svoj diviziji. Stavbni minister Salih paša bo vodil začasno turško mornariško ministrstvo.

LISTEK.

Roža sveta.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

Georgios je pustil svojega služabnika, tihega, abotno izgledajočega, črnooklega človeka z imenom Patros, — da krmi konje, sam pa je odšel v grad, kjer je začel razlagati svoje preproge in vezenje z vso spretnostjo človeka, ki se je izuril po bazarjih v Kahiri, Damasku ali Nikoziji. Lepe so bile stvari, ki jih je imel pokazati; vezenje, ki je mamilo oči in odeje raznovrstnih barv, pa tako mehke in svile, kot vidrovina. Ko je sir Andrej gledal nanje, se je spomnil že davno minulih dni in obraz se mu je omehčal.

»Jaz kupim ono odejo,« je rekel, »saj utegne biti mnogi onih odej, na katerih sem pred mnogimi leti ležal v Ajubovi hiši v Damasku. Ne, ne bom barantal za ceno. Kupim jo. Nato se je spominjal, kako je ležal na taki odeji — ko je bila zares prav ista, čeprav ni vedel tega — zrl skozi okroglo line svojega okna in prvič ugledal svojo ženo iz Jutrovega, ko se je sprehajala po pomarančnem vrtu z očetom Ajubom.

Kasneje je začel govorit o Cipru in tako je mineval čas do večera.

Zdaj je Georgios izjavil, da mora domov, ker je poslal svojega vodnika nazaj v Southminster, kjer je hotel praznovati svojo božičnico. Poravnali so toraj račun — ki je bil zelo velik — in med tem ko so napregali konje, je trgovec izvrtal luknjo v mali sodček, utaknil vanjo čep ter jim naročil, da naj se zvečer gotovo poslužijo tega vina. Zatem jim je želel vse dobro za njihovo prijaznost in radodarnost, se poslovil po jutrovske običaju in odšel v Wulfovem spremstvu.

Ni še minulo pet minut, ko je nastalo glasno vpitje in Wulf se je povrnil s poročilom, da se je pri prvem ovinku zlomilo eno kolo pri vozu, ki leži zdaj na desno stran nagnjen zunaj na dvorišču. Sir Andrej in Godvin sta šla doli, da si ogledata, kaj da je, in tu sta našla Georgiosa, ki je vil roke, kakor zna edino jutrovske trgovce in preklinjal v nekem tujem jeziku.

»Plemeniti vitezi,« je rekel, »kaj mi je storiti? V kratkem se znoči in ne vem, kako naj najdem pot po onem strmim griču navzgor. Kar se tiče neprecenljivega vezenja, sodim, da mora čez noč tukaj ostati, ker kolesa ne bo mogoče popraviti prej nego jutri —«

»In najbolje je, da ostaneš še ti tu-

kaj pri nas,« je rekel sir Andrej prijazno. Nikar se ne žalosti; tu v Esekusu smo vajeni zlomljenih koles. Ti in tvoj služabnik pa prav tako lahko praznujeta božičnico v steepleskem gradu kot v Southminsteru.

»Hvala vam, plemeniti vitez, hvala. Ali kako pa se morem jaz usiliti vašim plemenitim družbi, ki sem samo trgovec? Naj ostanem zunaj s svojim služabnikom Petrom in večerjam s tvojo družino tam v skednju, kjer jih vidim pripravljati se za večerjo.«

»Nikakor ne,« je odgovoril sir Andrej. »Svojega služabnika pusti pri družini; oni bodo že skrbeli zanj; ti pa pojdi z nami v grad, da nam poveš kaj več o Cipru, dokler ne bo večerja pripravljena, kar se zgodi prav kmalu. Ne boj se za svoje blago. Dali ga bomo pod streho.«

»Čeprav nevreden, ubogam,« je odgovoril ustrezljivi Georgios. »Patros, ali si slišal? Ta plemeniti gospod naju sprejme gostoljubno pod svojo streho za današnjo noč. Njegovi ljudje ti pokažejo, kje boš jedel in spal, in ti pomagajo pri konjih.«

Služabnik — ki je bil tudi Ciperčan, poleti ribič, pozimi pa brodar — se je priklonil, uprl svoj pogled v gospodarjev obraz in ga nagovoril v nekem tujem jeziku.

»Ali ga slišite, kaj pravi, ta abotni človek?« je dejal Georgios. »Kaj? Ti ne razumeš grškega — samo arabski jezik? No, veste, prosim me, da mu najdam denarja, da bo mogel plačati za jed in prenočišče. Morate mu odpustiti, saj je samo preprost kmet, ki si ne more misliti, da je mogoče brez plačila dobiti jedi in prenočišča. Mu bom že pojasnil, temu bedaku!« In začel mu je pojasnjevati, vpiljoč na vse grlo, vendar ga nikdo ni razumel niti besedice.

»Tako, gospod vitez; menim, da vas ne razžali zopet tako kmalu. O, pogledajte ga no. Proč gre — slabe volje je. No, pustimo ga; k večerji se že povrne. O, kaj za to, če je deževno in vetrovno! Ciprčan se ne zmeni zato v svojem ovčjem kožuhu, v katerem bo spal celo zunaj na snegu.«

Med tem ko se je Georgios še vedno opravičeval radi nerodnosti svojega služabnika, so odšli v grad. Tu se je pogovor kmalu zasukal na druge reči, tako na primer na razliko ver grške in rimske cerkve — predmet, v katerem je bil videti dobro podučen — in na strah kristjanov na Cipru, da ne bi Saladin poskusil osvojiti tega otoka.

(Dalje.)

Turki zapirajo Bulgare.

V Stambulu so zaprli dva Bulgara, o katerih Turki trde, da sta bulgarska častnika in prejšnja lekarnarja v milicijski palači, torej dva zelo nevarna ogleduha. V Stambulu so pripeljali in izgnali v Sivo 10 bulgarskih dezerterjev, ker Turki sodijo, da so le navidezno dezerterjali, da bi vohunili.

× × ×

SRBIJA IN SANDŽAK.

Oklice na srbsko ljudstvo.

Iz Beograda se poroča: Srbski kralj izda 18. t. m. v Nišu oklice na srbsko ljudstvo o potrebi vojske. Ultimata kršćanske balkanske države Turčiji ne vroče, pač se pa v soboto formalno vojska napove.

Pastirsko pismo metropolita Dimitrija.

Metropolit Dimitrij je izdal srbskemu ljudstvu pastirsko pismo, ki poziva vse Srbe, da naj prispevajo kar le morejo narodni stvari in s kršćansko ljubeznijo podpirajo žene, otroke in starčke. Duhovščini v Srbiji se je naročilo, da se na dan, ko se proglasi vojska, kakor tudi ob nedeljah in praznikih moli za zmago s srbsko armado združenih armad, kakor naj se tudi vsak dan moli za uspeh srbskega orožja in za zdravje vojakov.

Srbski dvor

se je preselil v Kragujevac. Kralj Peter in prestolonaslednik s svojim štabom sta odpotovala v Niš. V srbski diplomaciji se napovedujejo izpremembe. Srbskega poslanika na Dunaju, Simića, nameravajo premestiti v Rim. Srbskim dijakom, ki študirajo v inozemstvu, so ustavili štipendije.

Srbski ministrski predsednik o položaju.

Pasić je izjavil, da se zdaj čaka na sporazumljenje Grške in Bulgarije. Srbije Turki ne bodo izzvali in predno se formalno vojska ne napove, Srbi ne prekoračijo meje. Svojo miroljubnost hoče Srbija do skrajnosti dokazati.

Sandžak in Srbi.

V Berlinu dementirajo poročilo »Novega Vremena«, po katerem bi bili Avstrija in Rusija dogovorjeni, da Avstrija zasede Sandžak, kadar hoče, če vderijo vanj Srbi ali pa Črnogorci. Iz Pariza se poroča, da je Srbija Rusiji zagotovila, da ne vdere v Sandžak, in če ga zasede, ga po vojski zapusti, kar da garantirata Rusija in Francija. Na Dunaju pa izjavljajo, da jim o tej srbski izjavi ni nič znanega.

× × ×

BULGARIJA.

Razporejenost v Bulgariji.

(Iz Sofije.)

Listi mičesar ne pišejo o gibanju armade, kar je seveda docela naravno. Polno pa je časopisje poročilo o vojnem navdušenju ljudstva, ki se ne da več ustaviti; polno bojnih pesmi in optimističnih ugibanj. Z velikim veseljem in navdušenjem se pričakujejo vesti o črnogorskih zmagah. Iz srbskih listov se ponatiskujejo navdušujoči sestavki.

Kakor po drugih balkanskih zveznih državah so tudi v Bulgarski amnestirani vojaški begunci, ki se vrnejo v svojo službo.

Iz Rusije dobivajo Bulgari od raznih vplivnih oseb brzojavke, v katerih se jim želi sreča v vojni. Sofijsko »Slavenstvo Dobrotno Društvo« je prejelo tak telegram od bivšega predsednika dume, Homjakova.

Poluradni list »Mir«, glasilo narodne stranke, piše v ponedeljkovem uvodniku med drugim to-le: »Blesk v balkanskih državah in njih prizadevanju, da napravijo red v večnem trzanju Balkana, je postavil oficijsko Evropo v tako tragičen položaj, v kakršnem že dolgo ni bila. Veliko delo balkanskih držav, delo svobode in civilizacije, bo vspelo in evropska diplomacija se mu menda ne bo protivila. Drugače niti biti ne more, saj se je Evropa že toliko let zgrajala nad turškimi nasilji. Z nami je evropsko javno mnenje: Rusko, angleško, nemško (?), francosko. Pred sodbo in pritiskom tega javnega mnenja se bo morala ukloniti tudi evropska diplomacija, da ne bo ovirala dela osvobodjenja in civilizacije.«

Bulgarski poveljniki odpotovali k armadi.

Iz Sofije poročajo: Car je odpotoval v glavni štab. Generalni štab prve bulgarske armade, ki ji poveljuje general Kutinčev, je odpotoval na bojišče. Drugi bulgarski armadi poveljuje general Ivanov, tretji pa znani vojaški pisatelj general Dimitrijevič; carov vojaški svetovalec je general Savov, dejanski načelnik generalnega štaba je general Hajčev, ki je zelo miren in moder vojaški strokovnjak. V Bulgarijo se je vrnil bulgarski polkovnik Zenderov, ki se je izselil

v Peterburg. Ko so Aleksandra Batenberžana pahnili z bulgarskega prestola. Bivši bulgarski minister Genadjev se je pred dnevi kot prostovoljec oglasil in odpotoval k armadi.

Bulgari ustavili rumunski parnik.

V Varni so ustavile bulgarske oblasti rumunski parnik »Princesinja Marija«. Na posredovanje rumunske vlade so Bulgari parnik zopet izpustili. Uradno se izjavlja, da je v preveliki službeni gorečnosti pristaniški kapitan v Varni parnik ustavil, ker ima glede na potniške stroga navodila.

× × ×

Vojska na morju.

Ob sedanji balkanski vojski pridejo glede na morskovo vojsko v poštev Turki, Grki in Bulgari. Turki so sicer svoje brodovje zanemarjali, a kljub temu postane lahko turško brodovje osobito Bulgariji nevarno. Turki imajo oklopni »Heirredin Barberus« in »Tongut Reis« (10.600 ton), stare kasematske ladje »Messudje«, »Assar i Teufik« in novi križarici »Hamidiye« in »Medšidje«. Nadalje ima Turčija dve moderni torpedni križarici in osem torpednih rušilcev.

Bulgarska ima avizno torpedovko »Nadježdo«, dve stari jahti »Aleksander I.« in »Krum«, parnika »Asjen« in »Simeon Veliki«, torpedovke »Hrabri«, »Bistri« in »Smeli«.

Grško brodovje obsega tri zastarele obrežne križarice, eno moderno oklopno križarico, osem torpednih rušilcev in šest torpedovk. Grška je, kakor smo poročali, kupila na Angleškem tudi zadnji čas štiri torpedovke, ki se že peljejo na Grško.

× × ×

Grške topničarke v Prevezi.

Iz Aten se uradno poroča: Grški topničarki »A« in »D« sta odšli v morskoo ožino pri Prevezi. Akcija se je pričela 17. t. m. ob pol treh, ob pol petih sta topničarki prijadrali pred Vonicco. Prevoz je bil težaven. Kljub številnim utrdbam Turki prevoza grških topničark niso mogli preprečiti.

× × ×

GRŠKA IN KRETA.

Turški poslanik zapustil Atene.

Turški poslanik je 17. t. m. odpotoval iz Aten. Grške koristi v Turčiji bosta čuvali Rusija in Francija.

Grška duhovščina se udeleži vojske.

Grški škof v Trikali je sestavil kombatantno legijo, ki se pod poveljstvom škofa udeleži vojske. Tudi drugi grški škofje posnemajo zgled trikalskega škofa.

Grki iz Turčije dohajajo v Pirej.

Vsak dan dohajajo v Atene turški dezerterji Grki, ki se hočejo proti Turkom v grški armadi bojevati. Mlade Grke Atenčani navdušeno pozdravljajo.

Krečanski vojaki odpotovali na Grško.

Ponoči na 17. t. m. so tri krečanske stotnije odpotovale na Grško, 100 krečanskih četašev je pa v Makedonijo odpotovalo.

Kreto bi radi imeli Angleži.

»Temps« poroča z Dunaja: Angleški poslanik sir Cartwright je uradno izjavil, da hoče Anglija se Krete polastiti.

× × ×

Svet Avstro-Ogrske Turčiji.

Iz Carigrada se poroča: Avstro-ogrski poslanik Pallavicini je opozoril turškega zunanjega ministra, da je zelo važno, da zbere Turčija pri Skopiju zelo močno armado, da velevlastem ne bo treba intervenirati. (Vest še ni potrjena in je jako neverjetna.)

Balkanec in Turki naročajo aeroplan in avtomobile.

Turška, srbska, bulgarska in črnogorska vojna uprava se pogajajo z avstrijsko družbo za izdelavo aeroplanov za dobavo novih aeroplanov. Bulgarija je že osem aeroplanov naročila. Turčija pa dobavlja v Nemčiji tudi avtomobile in se pogaja za nabavo aeroplanov.

Pismo s Cetinja.

Cetinje, 15. oktobra 1912.

Ob padcu šipčanika in Tuzija.

Trenotke, ko se je podala turška posadka iz Šipčanika in Tuzija, opisujejo očividci tako-le:

Ko se je javilo, da se približuje zajeta turška vojska, so ji šli nasproti do ržaniškega mosta: vrhovni poveljnik prestolonaslednik knez Danilo, generalni štab, črnogorska vojaška godba in na tisoče ljudstva. Navzoči so bili tudi 3—4 bataljoni črnogorske vojske. Turški vjetniki so prihajali počasi, večinoma sklonjenih glav in potrti. Vidi se jim, da živo čutijo sramoto teh trenotkov. Ko so se približali prestolonasledniku, je naša godba zaigrala turško himno, turškim častnikom so se izkazale

vse vojaške časti. Ko je črnogorski poveljnik Bečić ki je šel na čelu zajete turške vojske, prestolonasledniku predstavil turškega glavnega poveljnika, je Danilo slednjemu čestital na viteški brambi trdnjave. Nato je turški poveljnik izročil sabljo, ki jo je prestolonaslednik prijel, nato pa takoj vrnil z glasno izgovorjenimi besedami, da so vsi okoli stoječi slišali: »Junak si in kakor junaku ti vračam sabljo!« Nato se je knez še dolgo razgovarjal s turškim poveljnikom in drugimi turškimi častniki.

Podgorica je prenapolnjena turških vjetnikov: vojakov, pa tudi žen in otrok iz mestec in posadk. Ker bi ne bilo ugodno, če bi jih obdržali v Podgorici, jih danes odvedejo v Nikšić, kjer bodo ostali do konca vojne.

Tri dni brez kruha.

Črnogorski ranjenci v bolnišnici pripovedujejo, da so tri dni živeli brez kruha. Tisto, kar so imeli s seboj od doma, je hitro pošlo ob brzem maršu proti Tara-bošu. Kamorkoli so prišli, je bilo vedno dosti mesa, kuhanega in pečenega, a kruha malo, tako da so tri dni živeli ob samem mesu. Toda tem se je še dobro godilo; bilo je pa tudi takih, ki kak dan niso ničesar dobili. Pa kaj to njim!

Noč v vodi.

Sinoči okrog 11. ure je postalo v eni dvorani bolnišnice tako zadržljivo, da je prezračenje postalo nujno potrebno. Ker pa začasna bolnišnica nima električne ventilacije, je bilo seveda treba odpreti okna. Tega pa niso dopustile gospe in gospodične strežnice, češ, da je zrak zunaj mrzel, da bi bil prepil in bi se ranjenci znali prehladiti.

To je poslušal s svoje postelje ranjeni poročnik ter se pričel na glas smejeti. Ko smo ga vprašali, zakaj se smeje, nam je začel pripovedovati, kako jih je pred nekoliko dnevi prehitela noč in dež na ravnem polju. Naprej niso mogli, dež lije, šotora nimajo, vsi so pa tako utrujeni, da niti stati ne morejo. To je bila že tretja noč, ko niso spali. Pa nič ni pomagalo: poveljnik postavi straže in sam prvi leže v travo, kjer je bilo polno vode. Isto so storili vsi drugi. In kaj se jim je zgodilo? Nič! Izpočetka, pravi poročnik, je čutil, kako ga nekaj hladi, a kmalu je zaspal in spal do jutra. In ko so jih zjutraj zbudile straže, ker so se približale turške čete, tedaj nihče ni imel časa misliti na to, je li moker in je li se ne bo prehladil.

× × ×

Danes popoldne se je tudi med ranjenci v bolnišnici zvedela vest, da je padla trdnjava Hum, zadnja pred Tara-bošom in Skadrom. Ko so to čuli ranjenci v dvorani, kjer se nahajajo le lahko ranjeni, ki imajo v par dneh ozdraviti in oditi nazaj na bojišče, — malo da niso poskakali iz svojih postelj od sreče in veselja. Zdravniki so imeli mnogo truda, da so jih zadržali v bolnišnici, ker so hoteli kar oditi na bojišče, češ, da so od samega veselja in želje za bojem popolnoma ozdraveli.

× × ×

Danes popoldne ob 3. je umrla junaška Stana Lekić, ki je bila ranjena pri Dečiću in o kateri smo včeraj obširneje poročali.

× × ×

Podrobnosti o zavzetju Dečića.

Major Sethadine bej, turški poveljnik trdnjave Dečić, je o zavzetju povedal to-le: Prišel sem v Dečić še-le pred štirimi tedni. Situacija je ondi taka-le: Veliki in mali Dečići so breg s tremi vrhovi. Utrdb razum kamnitih šanc nimajo nobenih. Imel sem 120 mož. Vsa posadka je štela 500 vojakov. Četrtna njih — osmanski Grki, Bolgari in Srbi — je pobegnila. Oni so za izbruh vojne vedeli preje nego mi mohamedanci.

9. t. m. nas naenkrat iznenadijo granate. Vedeli smo: vojna je. Imel sem štiri tope, med njimi tri zelo stare. Streljalo se je na nas iz daljave kakih 5 km. Komaj smo mogli uspešno odgovoriti. Razven tega je naš bataljon 72. polka obstajal skoro iz samih rekrutov. Razpostavili smo za pečinami 400 mož v črti enega kilometra. Ponoči nam je pobegnilo še 100 vojakov. Medtem so se v temi priplazili Črnogorci in Malisori — računam jih skupaj na 2000 mož.

10. t. m. zjutraj se je pričel boj iz bližine. Črnogorci so hiteli od vseh strani. Kaj se je godilo desno in levo ob meni ne vem. Moj poveljnik Ahmed-efendi pade. Ostale izgube nisem videl. Vsak se je za pečinami obupno boril za svoje življenje. Dvanajstotica Črnogorcev se vrže name; izstreljam nanje svoj revolver in ga hočem zopet napolniti. Tedaj se mi spodrsne, da padem v globel, kjer sem z ranjeno nogo obležal. Nihče ni z mano brutalno postal; nasprotno, bili so zelo viteški, podpirali so me in mi dali konja za jezdenje. Tu v Podgorici postopajo z mano jako korektno.

Vojnal

Glasilo srbske vlade »Samouprava« piše z ozirom na turški odgovor: »Balkanski narodi in države morajo torej v interesu človečanstva, v imenu svobode in pravice vztrajati na težki dolžnosti, katero jim nalaga obupni položaj njihovih bratov v Turški. To dolžnost bodo tudi izvršile brez ozira na žrtve in brez ozira na nevarnosti, ki jih morda čakajo na tem potu.«

»Straža« piše, da se začenja borba, kakor je svet ne pomni. Kakor en mož so se dvignili blakanski narodi, da ali poginejo kakor junaki ali pa osvobode svoje zasužnjene brate iz turškega jarma. Vse karkoli imajo, so postavili na žrtvenik v tej strašni borbi za krst častni in svobodo zlato. Naj bi zato Bog blagoslovil njih delo, da bi iz njihove prelite krvi končno vzrastle tako zaželjena svoboda.

Turki o svojih porazih.

Dosedanje svoje poraze s Črnogorci opravičujejo Turki s priznanjem, da je njih topniško strelivo docela neuporabno in da v bodočih bojih ne morejo prav nič računati na svoje topove.

Turške laži.

Neki turški odbor je v Londonu objavil manifest, v katerem se očita Črnogorcem, da koljejo mohamedansko deco, Srbiji pa, da se v njej mučijo turški podaniki. Javno mnenje v Srbiji je vsled tega silno ogorčeno in zahteva se od srbske vlade, da te turške laži dokumentarično razkrinka in ovrže.

Hercegovski prostovoljeci.

Kljub strogim odredbam oblasti se je doslej že do 1000 Hercegovcem posrečilo priti čez mejo in se uvrstiti med črnogorske prostovoljce. Med njimi je tudi mnogo mohamedancev. Te dni so orožniki na meji zajeli štiri take uha-jače in jih zaprli.

Srbski državni proračun za leto 1913.

Ki ga je vlada predložila skupščini, je sestavljen na podlagi lanskega proračuna. V svojih pojasnilih je rekel finančni minister Paču, da sedanja vlada vsled prevažnih dogodkov in prekratkega časa ni mogla sestaviti popolnoma novega proračuna ter ostala zato v glavnem v mejah lanskega. Potrebne izpremembe posameznih ministrstev bodo tekom razprave ministri sami označili.

Obenem s proračunom leta 1913 je vlada predložila tudi sklepni račun za leto 1911, ki izkazuje 114.648.706⁸⁴ dinarjev izdatkov in 139.297.614⁸⁰ dinarjev dohodkov. Prebitek znaša torej 24 milijonov 648.911⁹⁶ dinarjev, za kateri znesek se državna gotovina poveča.

200.000 dinarjev izrednega kredita za displozijski fond

je srbska skupščina soglasno dovolila, ko je ministrski predsednik podal izjavo, da vsak poslanec lahko na vladi zaupno izve, v kakšne namene se bo denar porabil.

Junaška Srbkinja.

Marina Velicković, rojena Grgač, znana srbska junakinja, ki se je kot bolniška strežnica udeležila obeh srbsko-turških vojn, se je tudi sedaj med prvimi ponudila v vojno službo.

»Toda, saj si že stara, kako boš šla v bojno črto?« so ji odgovarjali.

»O, jaz sem zdrava in še ravno tako hrabra kakor pred 36 leti. Vršila bom svojo dolžnost ravno tako kakor tedaj, ko sem bila sedemnajstletna,« jih je odločno zavrnila Marina.

»Ampak pomisli, da si bila tedaj še dekle, sedaj si pa poročena; tvoja dolžnost je sedaj, da ostaneš doma ter strežeš in paziš na svojega starega moža.«

»Čast in spoštovanje možu, toda domovina je prva na svetu. Mož naj si med tem časom pomaga sam, če pa ne more, naj gledajo nanj sosede; a jaz, pri Bogu, grem!«

»Ne zahtevaj tega, Marina, dovolj si se oddolžila domovini; sedaj imamo dovolj moških za ta posel.«

»Potem naj eden izmed njih vzame puško, da stopim jaz na njegov prostor, drugega ni; ali pa grem naravnost h kralju.«

Nato so ji obljubili, da bo sprejeta.

Marina Velicković se je v dveh zadnjih srbsko-turških vojnah odlikovala z izredno hrabrostjo in bila v bodrilo vsemu vojaštvu. Prideljena je bila v kragujevaški brigadi diviziji pok. Jurija Horvatovića; sledila je vedno prvim vrstam in z vestno vnmemo vršila svojo dolžnost. Mlada in vesela je hrabro brez strahu begala po bojišču skozi ploho svinčenk od ranjenca do ranjenca, ki jih je obvezovala in odpravljala v ozadje. Pri tem je bila tudi sama ranjena. Mnogokrat je bila z vojaki vred po dva dneva brez jedi, a nikoli ni izostala iz črte.

Leta 1876. je bila Marina odlikovana s srebrno kolajno za hrabrost, kolajno za vojaške vrline in vojno spominsko kolajno.

Kljub svojim 53. letom je Marina Velicković sledila tudi sedanemu vojnemu ključu domovine in zahteva zase prostor v prvih bojnih vrstah. — Junakinja!

Dnevne novice.

+ Dvoje županskih shodov. Deželni odbor priredi dne 21. in 22. oktobra t. l. dvoje županskih shodov, in sicer 1. dne 21. oktobra v Ljubljani v »Ljudskem Domu« (Streliška ulica) za župane in druge občinske zastopnike sodnega okraja Ljubljana; 2. dne 22. oktobra na Vrhniki v dvorani ondoinnega »Društvenega Doma« za občine sodnega okraja Vrhnika. Teh shodov (poučnih tečajev) se morajo udeležiti predvsem vsi župani, po možnosti tudi vsi občinski svetovalci, tajniki in odborniki. Udeležencem se smejo povrniti gotovi stroški iz občinskih sredstev po § 25. občinskega reda. Prihodek obeh shodov (poučnih tečajev) je vsakokrat točno ob 9. uri dopoldne. Vabljeni so k temu shodoma tudi zastopniki župnih uradov.

— Anton Foerster v Ameriki zbolel. Nedeljski čikaški listi poročajo: Anton Foerster, avstrijski pianist, sin odličnega slovenskega skladatelja Antona Foersterja, ki je postal eden najbolj priljubljenih in najuspešnejših klavirskih odgojiteljev v mestu Chicagu med zadnjimi tremi leti kot eden izmed ravnateljev klavirskega oddelka v zavodu Chicago Musical College, je moral opustiti vse svoje umetniško delovanje za eno leto. Hudo ga je napadla živčna oslabelelost in mora sedaj ostati v postelji. Njegovi zdravniki dajejo njegovi družini le malo upanja, da bi mogel spet na svoje delo najmanj 12 mesecev. Izražajoč naše iskreno sočutje, želimo odličnemu rojaku-umetniku skorajšnje zdravje!

— Na lovu obstrujen. Dne 12. t. m. popoldne se je zbralo v Retjah pri Ribnici več lovcev, ki so šli na srne v lovišče gospoda J. Gregoriča na Blošček. Med lovci je bil tudi Jernej Hiti, ki je vodil lovske pse in pazil, da niso prestopili meje lovišča. Naenkrat je začel pasje lajanje in šum po zelo zaraščenem gozdu. Mišleč, da lovi pes srno, sproži in zadene namesto srne — lovca Alojzija Knavsa, ki je tičal med grmovjem. Knavs je nevarno zadet na levi strani života s 13 šibrami, vendar bo okrevalec.

— Novica iz Amerike. V Leadville Colo je ubilo v Silver Spoon rudniku Joe Lovšina, starega 23 let, doma iz župnije Ribnica. — V Eveleth Minn. je ubilo Gregorja Zadrate, ko je nabiral drva za dom. — Avtomobil je povozil v Milwaukee Wiss Slovenca Jurija Petka, doma iz Spodnjega Stajerskega. Malo je upanja, da bi okrevalec. — Hudo je poškodovan vsled eksplozije plinove peči gostilničar Anton Šega v Clevelandu. — V Clevelandu je umrla 44 let stara Marijana Volk iz vasi Trebče.

— Psovka »Pfaff« (far) kazniva. Dne 31. julija t. l. se je vršila v Trgu na Koroškem obravnava g. provizorja Severina Jaborniga zoper Matijo Thalmeinerja, ker ga je v družbi psoval s psovko »Pfaff«. Obtoženec je bil oproščen. Pri vzkljeni obravnavi je pa deželno sodišče dne 28. m. m. priznalo ugodilo in obtoženca obsodilo po § 496. k. z. z uporabo §§ 266., 261. k. z. v denarno globo 10 K in po 389. in 390. kaz. pr. r. v povračilo sodnih stroškov v 1. in 2. inštanci.

Telefonska in brzojavna poročila.

FORMALNA VOJNA NAPOVED. TUDI GRČIJA NAPOVEDALA FORMALNO VOJSKO.

Atene, 18. oktobra. Grška vlada je svojega poslanika v Carigradu pooblastila, da Turčiji napove vojsko. Tako so se poizkusili Turčije Grčijo od balkanske zveze odvrniti, izjalovili.

Carigrad, 18. oktobra. Tudi Srbija in Bolgarija sta Turčiji formalno napovedali vojsko.

Carigrad, 18. oktobra. (Oficielno.) Ob 1. uri popoldne Porta se ni sprejela vojne napovedi Grčije. Nekateri upajo, da se še v zadnjem trenutku posreči Grčijo od balkanske zveze odvrniti. Z ozirom na vest iz Aten, da je Grčija svojemu poslaniku v Carigradu naročila vojno napovedati in je obenem ostalim balkanskim državam poslala svoje podpore z izjavo, da svojih zaveznikov ne zapusti, je to upanje jako varljivo.

TURKI NAPADLI KOLONO PRINCA DANILA?

Kotor, 18. oktobra. Po semkaj došlih vesteh je divizija redifov, došla iz Prizrena, s pomočjo mohamedanskih Albancev napadla okoli Podgorice črnogorsko kolono princa Danila in tako preprečila prodiranje princa Danila proti Skadru.

Dunaj, 18. oktobra. »Südslawische Korrespondenz« poroča iz Soluna, da so Turki zadnje dva dni vrgli Črnogorce nazaj tako pri Bjelopolju na severovzhodni meji ob Sandžaku kakor tudi pri Tarabošu. Bajje Malisori od Črnogorcev odpadajo. Turki so osvojili več topov.

London, 18. oktobra. V Cetinju se zdaj nad poročevalci izvršuje stroga cenzura. Kaj je z generalom Martinovićem pri Tarabošu, se drži tajno. Ni dvoma, da se ondi Turki besno upirajo.

TARABOŠ PADEL? — ČRNOGORCI PRIČNO SKADER BOMBARDIRATI?

Kotor, 18. oktobra. Iz Bara se poroča: Od opoldneva 16. t. m. se je čulo z vzhoda, kjer stoji Martinovičeva črnogorska armada, močno grmenje topov. Črnogorska artiljerija je zopet obstreljevala skadrsko utrdbo Taraboš. Po uradno še ne potrjenih poročilih je črnogorska artiljerija prisilila turške topničarje, da so nehali streljati. Ko je črnogorski vojni minister Martinović zapazil, da Turki več ne streljajo, je ukazal črnogorski artiljeriji, naj preneha streljati, istočasno je začel prodirati in je Taraboš zasedel. Po še uradno nepotrjenih poročilih je bilo turški posadki ukazano, naj se umakne nazaj v Skader, ko ne bo mogoče trdnjave več držati. Ena kolona princa Danila pa je baje že prekorčila reko Bojano in se pomika proti severu, da Skader napade z jugovzhodne strani. Sklepajo, da so izdali Črnogorci sledeče vojaške dispozicije: Severna kolona južne armade naj Skader z jugozapadne, južna kolona pa z jugovzhodne strani napadeta.

Milan, 18. oktobra. »Secolo« poroča: Martinović se nahaja pred Tarabošem. Z lahkoto je zavzel utrdbi Kackola Vladimir in Sosa. Utrdbi Masovac in Lipovino pa je bilo treba vzeti v boju moža z možem. Izgube so tu bile velike. Nato je levo krilo prodiralo ob desnem bregu Skadrskega jezera do višnim Prevalskih in zavzelo ondotno utrdbo po hudem boju. O napadih na Taraboš se ni točnih poročil.

London, 18. oktobra. Tu se trdi, da general Martinović z odločilnim napadom na Taraboš in Skader na vsak način počaka, dokler ne dospe pred inesto i kolona Danila.

Cetinje, 18. oktobra. Čete princa Danila napredujejo proti Skadru, a počasi, ker so vsled težkih maršov utrujene in imajo veliko neprimliko z odpravljanjem ranjencev in vjetnikov.

ODLIKOVANJE PRINCA DANILA.

Cetinje, 18. oktobra. Princ Danilo je odlikovan z Obiličevo medaljo.

BOJI MED ČRNOGORCI IN TURKI V SANDŽAKU.

Cetinje, 18. oktobra. Glasom poročil generala Vukotića so črnogorske čete zavzele Bijor Gornji. Turški poveljnik Nasr Edin je v boju padel. Turške pozicije pred Muričanom so razpršene.

Carigrad, 18. oktobra. Od 16. t. m. naprej se vrše med Črnogorci in Turki boji ob reki Tari, pritoku Drine, okoli Plevlj in okoli Plavskega jezera.

TURKI POTISKAJO ČRNOGORCE NA ZAJ?

Carigrad, 18. oktobra. Vojno ministstvo javlja: Boj pri Kranju blizu Tuzija se je končal z uspehom na turški strani in so Turki Črnogorce nazaj potisnili. Na turški strani sta padla dva častnika in 15 mož, 3 častniki in 51 mož je ranjenih, Črnogorci pa imajo 500 mož izgube. — Boji okoli Gusinja trajajo dalje. — Turki so zasedli Police in osvojili en top z municijo.

London, 18. oktobra. Iz Podgorice se poroča: Turški vojniki, kateri se pri zavzetju Beran niso udali, marveč se že preje umaknili, so si na povratku z bajonetnim napadom zasigurali umikanje. V tem divjem boju je bilo 500 Turkov ranjenih.

Solun, 18. oktobra. Po boju pri Ako-vi so Turki prodrli dalje in po hrabrih bojih zasedli črnogorsko ozemlje.

Kolin, 18. oktobra. »Kölnische Ztg.« poroča iz Soluna: Turki so pri Zliki Glavi severno od Plane prodrli naprej in Črnogorce vrgli čez mejo. Obenem so Turki prodrli proti Andreveci in so Črnogorce, ki so imeli velike izgube, povsod nazaj potisnili. Črnogorci so otvorili na več plateg guerilsko vojsko.

Solun, 18. oktobra. V bojih s Črnogorci je padel arnavski šef Ali bej. Njegovo pleme je šlo zdaj tudi v boj maščevati voditelja.

KRALJ NIKOLAJ KOT POVELJNIE.

Kotor, 18. oktobra. O dosedanjih črnogorskih operacijah se iz Podgorice poroča: Vse operacije proti turškim utrdbam je vodil kralj Nikolaj. Da je trajno o operacijah vseh treh črnogorskih armad poučen vsak trenutek, posluje v Podgorici vojna brzojavna in

telefonska glavna postaja. Črnogorski oddelki, ki marširajo proti severu, južno in zahodu, ustanavljajo povsod brzojavne in telefonske postaje, da more kralj slediti vsak trenutek bojem in takoj izdati potrebna povelja.

ČRNOGORSKI RANJENCI.

Cetinje, 18. oktobra. Med 849 ranjenimi Črnogorci v bolnišnicah jih je samo 96 nevarno ranjenih. 17. t. m. se je pri zdravniški viziti javilo, nad 400 bolnikov, da so ozdraveli in da naj jih izpuste na bojišče. Ko je neki zdravnik izjavil, da pred 8 dnevi ni misliti, da sme kdo bolnišnico zapustiti, so bolniki proti zdravniku vprizarili burno demonstracijo.

POLOŽAJ V SEVERNI ALBANIJI.

Trst, 18. oktobra. Neki tukajšnji tvrdki, ki ima na Balkanu obširno kupčijo, je neki njen trgovski prijatelj iz Skadra o položaju v Severni Albaniji poročal: »Trgovina popolnoma počiva. Računov, ki zapadejo koncem decembra, trgovci ne bodo mogli pokriti. Vojska ne bo dolgo trajala. Skadrske mu valiju je najstrožje ukazano, da mora do skrajnosti Skader braniti in se ne sme udati, ker Turčija računa, da pripradajo pred Bar francoske in angleške ladje, če prično Črnogorci Skader obstreljevati. Iz Preveze v Skader došli trgovci zatrjujejo, da so videli na morju že v višini Skadra križariti vojne ladje.« — Po drugih informacijah so bile tiste vojne ladje laške, ne angleške in francoske.

× × ×

BOLGARSKA IN TURŠKA ARMADA OB MEJI.

Carigrad, 18. oktobra. Turška armada je dobila povelje bolgarsko mejo prekorčiti. — Moč bolgarske armade nad Jedrenjem (Adrianopol) cenijo na 180.000 mož. (Je bo najbrže precej več. Op. ur.)

BOJI NA SRBSKI IN BOLGARSKI MEJI.

Carigrad, 18. oktobra. Tako na srbski kakor na bulgarski meji se od danes zjutraj dalje bijejo resni boji. Z ofenzivo so pričeli Turki.

MANIFEST BOLGARSKEGA KRALJA.

Sofija, 18. oktobra. Manifest cara Ferdinanda izjava: Bolgari! 25 let sem težil za tem, da zagotovim Bolgariji napredek na vseh poljih z mirnim kulturnim delom. Toda božja previdnost je hotela drugače. Nastopil je trenutek, ko je bolgarski narod od zgodovine poklican, da se blagoslovu mira odpove in zagrabi za orožje, da reši veliki problem. Manifest opisuje preganjanje, ki so ga trpeli in trpe od muslimanstva krščanski narodi in spominja bolgarski narod na preroške besede cara osvoboditelja, da se mora »sveto delo dokončati«. Miroljubnost Bolgarije je izčrpana. Zaupajoč v pomoč Boga vsegamočnega in pravičnega naznanjam, da smo napovedali vojsko za človeška prava krščanstva na Balkanu. Zapovedal sem svoji hrabri armadi, da nastopi pohod proti turškemu ozemlju. Z nami so simpatije vseh, kateri ljubijo pravico in napredek. Na to operti naj se moji vojniki izkažejo za junake, spominjajoč se hrabrosti svojih dedov in svojih učiteljev, ruskih osvoboditeljev, ter naj hite od zmage do zmage! Naprejš! Bog z nami!

BULGARSKI GENERALNI ŠTAB OB MEJI.

Sofija, 18. oktobra. Poučeni krogi zatrjujejo, da sta bulgarska in srbska armada ob turški meji že koncentrirani in da skupno napadeta Turke v ponedeljek. Dejstvo je, da se generalni štab že v avtomobilih odpeljal na mejo. Upajo, da bo do ponedeljka že tudi grška armada za napad pripravljena.

TURŠKI NAMEN OB MORJU. INVAZIJSKI KOR V BULGARII.

Milan, 18. oktobra. »Corriere della Sera« poroča, da je v Carigradu pripravljena eskadra z vojniki, ki da se bodo izkrcali na bulgarski obali, da Bulgare primejo na levem krilu.

Peterburg, 18. oktobra. Tu se govori, da turške ladje že prevažajo vojake proti Verni.

London, 18. oktobra. Bulgari Ver-no in Budoq z vso naglico utrjujejo.

× × ×

BOJ S SRBI PRI PREPOLCU. PODROBNO POROČILO O BOJU PRI PREPOLCU.

Belgrad, 18. oktobra. Dne 16. t. m. so turški vojniki vdrlí čez prelaz Prepolac v bližini Kuršumlija čez srbsko mejo. Med Srbi in Turki se je vnel ljut boj. Boj je bil bolj krvav kot pri Ristovu. Turške izgube so velike. Padlo jih je do 200.

Belgrad, 18. oktobra. Boji pri Prepolcu trajajo dalje.

KRALJ PETER.

Belgrad, 18. oktobra. Ko je danes kralj Peter s princem Jurjem in ministrom Pasičem odpotoval v Niš, se je opsolil od poslancev skupščine z besedami: »Podam se k svoji hrabri armadi z upanjem, da se zmagoslavni vrnemo.«

Belgrad, 18. oktobra. Ko je kraj z ministrom Pasičem, princem Jurjem in generalnim štabom danes ob 5. uri zjutraj odjahal v Niš, so se zbrali na kolodvoru tudi poslaniki balkanskih držav. Na kraljeve besede poslancem so poslanci odgovorili: Bodi božja volja! Kralju je metropolit Dimitrij podelil blagoslov. Vlak je odhajal med burnimi »živio-klic«.

× × ×

GRŠKA OPERACIJA NA MORJU.

Atene, 18. oktobra. Mornariško ministstvo javlja, da se grški torpedovki, ki sta vdrlí v zaliv Preveza, imenujeta »Alpha« in »Delta«. Akcijo sta začeli ob pol treh zjutraj in ob pol petih pripluli do Vojnice. Plovba je bila težka, vendar se turškim fortom ni posrečilo torpedovki ustaviti.

DELOVANJE GRŠKIH ČET.

Carigrad, 18. oktobra. Neka grška četa je pri Philatesu v janinskem vilajetu napadla in oropala turški muni-cijski transport.

DIPLOMATSKA SITUACIJA.

Carigrad, 18. oktobra. Velevladi so danes Turčiji formalno ponudile svojo intervencijo glede sedanje vojske. Porta je intervencijo z zahvalo odklonila.

TURŠKE ODREDBE GLEDE ČASNI-KARJEV.

Dunaj, 18. oktobra. Vojni korespondenti pri turški armadi ne bodo smeli biti ločeni, marveč imajo ostati vedno skupaj in bodo spremljani od častnika generalnega štaba, ki bo izvrševal cenzuro. Telegrami morajo biti vsi v francoščini sestavljeni. Tudi pisma se bodo od vojaške oblasti cenzurirala.

CUVAJ GRE. — ZADNJA BESNENJA CUVAJA. — VOJAŠKI GUVERNER.

Zagreb, 18. oktobra. Vest, da Cuvaj gre, se potrjuje. Cuvaj je danes prepo-vedal »Tagespošta«. Vest, da sledi Cuvaj vojaška diktatura, se tudi potrjuje.

ZOPET NAPAD NA SKLADIŠČE ZA SMODNIK.

Olumuc, 18. oktobra. Skladišče smodnika v Bystrovanu je bilo zopet napadeno. Vojaška straža je opazila, da se ji dve sumljivi osebi približujeta. Ko je vojak zaklical, je počil strel, a kroglija vojaka ni zadela. Vojak je nato streljal in najbrže enega napadalca tudi zadel. Ko je prihitelo alarmirano moštvo straže, sta napadalca že pobegnili. Uvedli so strogo preiskavo.

MIR MED ITALIJO IN TURČIJO.

Rim, 18. oktobra. »Agenzia Stefania« poroča, da je odlok, s katerim se proglašata Tripolitanijska in Cirenajka za neodvisni, sultan že 16. oktobra podpisal.

Dunaj, 18. oktobra. (Uradno.) Avstro-Ogrska je suvereniteto Italije nad Tripolitanijsko že priznala.

ITALIJANSKE NAREDBE ZA MIR V TRIPOLITANII.

Rim, 18. oktobra. Uradni list objavlja sledeče naredbe italijanske vlade, ki veljajo za prebivalce Tripolitanijske in Cirenajke. Vsi prebivalci, ki so se vojske proti Lahom udeleževali ali kako drugače s sovražnostmi pregrešili, so pomiloščeni. Mohamedani imajo glede izvrševanja verskega bogoslužja največjo svobodo in njihovi zvezi z vrhovnim verskim poglavarjem se ne bo stavila nobena ovira. Izvoli se komisija, kateri bodo prizveti tudi tripolitanski domačini, ki bo izdelala predloge, po katerih se bo civilna uprava uvedla.

LAŠKO BRODOVJE ZAPUSTILO TURŠKO OTOČJE.

Carigrad, 18. oktobra. Laško bro-dovje je dobilo povelje, da zapusti Arhipel.

× × ×

PROTIAVSTRIJSKE DEMONSTRACIJE V KIJEVU.

Kijev, 18. oktobra. Tu so se vršile protiaavstrijske demonstracije. Demonstranti so demolirali upravo avstrijskega konzulata in zastavo zažgali ter avstrijski grb razbili.

Ali imate že srečke „Slovenske Straže“? Naročite jih več skupaj. Srečka samo 1 K. Vrednost glavnega dobitka 5000 K. Vrednost vseh dobitkov 20.000 K. .

VOJAŠKA DIKTATURA NA HRVAŠKEM.

List »Az Est« poroča, da nameravajo merodajni krogi vpeljati na Hrvaškem vojaško diktaturo oziroma vojaško vladno. Pravijo, da je ogrski ministrijski predsednik s tem načrtom zadovoljen. Na čelo hrvaške vlade bo stopil kot vojaški guverner neki feldmaršallajtnant. Vojaški guverner in vsa civilna uprava ne bo več pod ogrsko vladno, ampak bo spadala pod vojno ministristvo. Poslanci večine v ogrskem državnem zboru mislijo, da je ta načrt precej neverjeten. Vzrok te spremembe pa ni notranji položaj Hrvaške, ampak vojska na Balkanu in pa nevarni zunanji položaj. — (To slednje je tolažba Ogrov.)

To poročilo je jako važno. Dokazuje, da so merodajni krogi uvideli, da se **Čuvajstvo ne da več vzdržati**. Mi moramo pozdravljati vsako stanje stvari, ki Hrvatje naredi od Ogrske neodvisne in vojaška diktatura res to pomeni. Seveda moramo povdarjati, da mora vojaška diktatura biti le **prehodna** in da mora **Hrvatom vrniti vse politične svoboščine**, da bo prišla do veljave volja naroda. Vojaški guverner mora ustvariti vse predpogoje, da Hrvaška svobodno odloči o svoji nadaljnji usodi, to se pravi in concreto, ali hoče še nagodbo z Ogrami ali ne.

Upamo, da se vest uresniči, da Cuvaj, ta najgrši tiran v imenu mažarske vlade, kolikor jih je še Hrvaška imela, pade — upamo, da nova oblika vlade ne bo imela namena Hrvatov stiskati, ampak nasprotno **varovati njihovo svobodo v sedanjih izrednih prilikah** proti vsakemu nasilju, tudi mažarskemu — upamo končno, da se bodo Hrvatji mogli po izredni vladni kmalu postaviti na lastne noge v zmislu zahtev svojega državnega prava!

Ljubljanske novice.

Ij **Gospode somišljenike** s tem vabimo, da se zanesljivo udeležite **slavnostnega komerza**, ki se v proslavo zveze hrvaških in slovenskih poslancev vrši prihodnjo nedeljo v **veliki dvorani »Uniona«**. Komerza se udeležijo vsi v Ljubljani navzoči hrvaški in slovenski poslanci. Na komerzu bodeta sodelovala »Slovenska Filharmonija« in zbor »Ljubljane«. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Ij **Orli** se pozivljajo, da se udeležite komerza v čast hrvatskim gostom dne 20. t. m. ob 8. zvečer v »Unionu« v kroju.

Ij **Računski zaključki mestne občine in S. L. S.** Včeraj je večina občinskega sveta odobrila računski zaključek za leto 1911. Gorostasnosti tega računskega zaključka smo v »Slovenca« že priobčili. Z ozirom na to, da je večina po odhodu vladnega komisarja nad pol leta imela stvari v rokah in ker je sploh cel računski zaključek narejen od mestnih uradnikov po stari Hribarjevi šabloni, je v včerajšnji seji občinskega sveta načelnik kluba S. L. S. občinski svetnik Ivan Kregar podal naslednjo izjavo: V imenu kluba S. L. S. podajam sledečo izjavo: Klub S. L. S. bo glasoval proti odobritvi pod točko 1., 2., 3. in 4. navedenih računskih sklepov. To pa iz sledečih razlogov: Že površni vpogled v te račune pokaže, da so v marsičem nepopolni, nejasni, premalo pregledni, tako da si na podlagi teh ni mogoče ustvariti jasne sodb o občinski upravi in o obč. gospodarstvu. Razprave se ne moremo udeležiti, ker smo se v zadnji seji prepričali, da večina zavrne vse naše predloge. Naše glasovanje naj izraža tudi nezaupanje sedanji mestni upravi.« Na zahtevo kluba S. L. S. se je ta izjava zabeležila v zapisnik. Klub S. L. S. je nato glasoval proti računskim zaključkom. To je edino pravo postopanje z ozirom na to, da znani županov »ferman« jemlje občinskim svetnikom možnost vsake prave kontrole. Dolžnost deželnega odbora je sedaj, spraviti luč v vse nejasnosti mestnih računskih zaključkov!

Ij **Vseučiliške podpore občinskega sveta**. Od vseučiliškega zaklada mestne občine (50.000 K) je doslej dobival obresti 2000 K na leto dr. Rostohar. Letos sta prosila za tako podporo tudi dr. Boris Zarnik in R. Nachtigall. Večina je v včerajšnji tajni seji predlagala, naj se vsakemu da dve leti po 2000 K, zato naj se pa načne vseučiliški zaklad. Zato naj se pa potem štiri leta ne da nobenemu podpore, da zaklad zopet naraste. Občinski svetnik Pammer je dejal, naj se vseučiliškega zaklada ne dotika, kar je pa večina odklonila. Občinski svetnik Štefe je želel, naj se o prosilcih ločeno glasuje ter je izjavil, da bodo občinski svetniki S. L. S. glasovali za dr. B. Zarnika, ker je ta mož znanstvenik, ki je s svojimi deli že dokazal, da

zasluži upoštevanja na prvem mestu. Župan je tej želji ugodil, odredil ločeno glasovanje in tako je dr. Zarnik dobil v občinskem svetu skoro vse glasove, ostala dva prošnjaka pa samo glasove liberalnih svetnikov. Ker za zadnji dve podpori ni razpoložljivega denarja, bo o teh dveh podporah imel zadnjo besedo deželni odbor.

Ij **Napisi v mestnih nasadih**. V mestnih gozdovih so napravili zadnji čas napise, ki niso v posebno čast mestu, v katerem se je razvila kruta vojska med 1 in v. V včerajšnji seji občinskega sveta je občinski svetnik Štefe nato župana opozoril. Izrekel je željo, naj bi napise pregledoval in odobril mestni magistrat. Župan je obljubil, da se to izvrši.

Ij **Iz gledališke pisarne**. V soboto dne 19. t. m. se prvič uprizori (za abonente nepar) »Tiha sreča«, rodbinska drama.

Ij **V tajni seji občinskega sveta** sta bila včeraj uradnika Miha Verovšek in Rajko Boltauzer primaknjena v X. činovni razred. — Učiteljstvo z izpitom za meščanske šole dobi personalno doklado. Občinski svetnik Jeglič je opozarjal, naj se da nagrado tudi učiteljstvu, ki res dela, ne samo za izpite. V tej zadevi je on prvi vložil predlog. Župan je obljubil, da pride ta predlog kmalu na vrsto. — Za profesorja francoščine na mestnem dekliškem liceju je imenovan g. Pretner. Ugodila se je prošnji učiteljstva mestnega dekliškega liceja za zvišanje aktivitetne doklade. — Prošnja gasilne straže v »Mestnem domu« se je odklonila. Občinski svetnik Štefe je opozarjal, da drugod dajo občinski sveti mnogo več podpor za gasilstvo, zato naj bi se oziralo na to prošnjo. Župan je obljubil, da se bo to zgodilo pri proračunu. Treba bo paziti, da se to res zgodi, da tudi reveži kaj dobe, ne samo svetniki extra statum. — Prošnja vdova detektiva Šubra za zvišanje vdovnine se je odklonila. — Učitelju Siču na dekliškem liceju je večina priznala definitivnost. — Koncesije so dobili: Avg. Erzin za posredovanje pri nakupu posestev, Anton Novak na Rimski cesti gostilniško koncesijo, Minka Rusova gostilniško koncesijo. Pred igriščem štev. 1, Viktor Sedej gostilniško koncesijo. Prošnji Blaža Steleta za gostilniško koncesijo se ni ugodilo, istotako ne prošnji Ane Premk za prodajo opojnih pijač. Koncesijo za prodajo molitvenikov in šolskih knjig sta dobila Fran Igljč in Ivana Praznik. — Alojzij Golobič je dobil fajakarsko koncesijo. Uršuli Klančar se dovoli prenos njene koncesije z Radeckega ceste na Tržaško cesto. Mestnemu vrtnarju Hejnicu se je dovolilo prejemanje stelje iz mestnih drevoredov. Občinski svetnik Novak je želel, da bi se oddaja stelje v bodoče razpisala, če pa vrtnar zasluži kako nagrado, naj se mu da v drugi obliki.

Ij **Prememba posestva**. Gospa Kati in g. Josip Avsec sta kupila hišo v Florijanski ulici št. 25 na vogalu od gosp. Egona Twerdi, uradnika na Jesenicah. Cena 31.800 K.

Ij **Društvo inženirjev v Ljubljani** napravi dne 26. in 27. t. m. uradni posest Hrvaškemu društvu inženirja i arhitekta u Zagrebu. Ker živita obe strokovni društvi že nad dve leti v najožjih kolegijskih in literarnih stikih, je želeli, da bi se tudi posamezni člani obeh društev поближе spoznali med seboj. Radi tega se člani D. I. v L. najtoplejšje vabijo, da se tega poseta v čim najčistnejšem številu udeležijo. Poset je neodložljiv. Odhod iz Ljubljane v Zagreb 26. t. m. ob 7. uri 30 minut zjutraj. Povratek iz Zagreba dne 27. t. m. ob 10. uri 22 minut zvečer. Čas prijave do 21. t. m.

Ij **Kap zadela dijaka**. Ko je včeraj okrog 2 ure šel 16letni učenec obrtne šole Jožef Orel po Čevljarski ulici, mu je nagloma prišlo slabo, vsled česar se je vsedel na kavarnarske stopnjice. Neka mimo idoča gospodična pa mu je pomagala stopiti v kavarno, kjer mu je kavarnar dal požirek konjaka. Kmalu nato pa se je Orel zgrudil nezavesten na tla in umrl. Na lice mesta došli policijski zdravnik g. dr. Illner je konstatiral, da je Orel zadela srčna kap. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Ij **Izgubljena zlata ura**. Včeraj zvečer od Aleša do kavarne »Evropa« je bila izgubljena zlata damska ura. Kdor jo najde, naj jo prinese na ljubljansko pošto, glavno poslopje v brzojavni oddelek.

Ij **Kolo ukradeno** je bilo v noči od 15. na 16. t. m. iz voze v Sodni ulici št. 6 g. Rudolfa Orozyju. Kolo je črno pleskano, prostega teka, še dobro ohranjeno in ima poniklane obroče. Tvrde je Puch-Styria, tovarn. številko ima 152.978 in je vredno 150 K. Pred nakupom se svari.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 18. oktobra 1912.

Pšenica za oktober 1912	11:02
Pšenica za april 1913	11:92
Rž za oktober 1912	10:33
Rž za april 1913	10:58
Oves za oktober 1912	11:89
Oves za april 1913	11:40
Koruza za maj 1913	8:01

Zahvala.

3316

Za vse blage dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti nepozabne hčerke oziroma sestre, gospodične

Rahele,

kakor tudi častitemu spremstvu k zadnjemu počitku zlasti članicam Marijine družbe in darovalcem vencev, izrekamo prisrčno zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo preč. gospodu kanoniku Ivanu Sušniku in g. zdravniku dr. Antonu Staretu za požrtvovalno pomoč v bolezni.

Ljubljana, dne 18. oktobra 1912.

Zalujoča redbina Pavlovec.

16 letna gospodična želi vstopiti kot

učenka

v trgovino z mešanim blagom, večja tudi nemškega jezika. Naslov pove uprava tega lista pod št. 3286.

Sukneno blago

za moške obleke se kupi najboljše pri R. Miklauc v Ljubljani. 2933 1

Velika izbira. - Donesljive cene. - Na zahtevo se tudi izdelovanje oblek preskusi.

Št. 1712.

Razpis službe.

Županstvo občine Jelšane razpisuje službo

občinskega tajnika

z letno plačo 1200 K in prostim stanovanjem.

Prošnje je vložiti do 30. oktobra 1912.

Prosilci morajo dokazati: a) avstrijsko državljanstvo, b) starost najmanj 20 let, c) zdravo telesno konstitucijo, d) neoporečno ponašanje, e) spričevalo o dovršeni nižji gimnaziji ali realki, ali kateri drugi enaki šoli, f) dokaz usposobljenosti za reševanje občinskih poslov.

Vrhutega morajo biti vešč občinskemu računovodstvu in poznati dobro slovenski in po možnosti tudi nemški in italijanski jezik.

Nastop službe 1. novembra 1912.

Jelšane, dne 15. oktobra 1912.

Župan:

I. Valenčič.

Tvrška JULIJ MEINL, uvoz kave

priredi v svoji podružnici

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7

18. in 19. vinotoka kuhanje kave

ter vljudno vabi k obisku — zjutraj od 9. ure naprej dajale se bodo poskušnje brezplačno vsakomur (otroci izvzeti). 3297

Št. 762/pr.

Razpis službe.

Mestni magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane razpisuje vsled sklepa občinskega sveta z dne 8. oktobra t. l. službo

mestnega arhivarja

s prejemki X. činovnega razreda magistratnih uradnikov.

Službo nastopiti bode s 1. januarjem 1913.

Prosilci za to službo dokazati morajo poleg splošnih pogojev za namestitve v službi mestnega magistrata v smislu določil veljavne službene pragmatike tudi posebno usposobljenost za službo arhivarja in knjižničarja, primerne študije ter splošno književno izobrazbo.

S potrebnimi dokazili pravilno opremljene prošnje vlagati je najkasneje

do 20. novembra 1912

v predsedstvu mestnega magistrata ljubljanskega. 3294

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 14. oktobra 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar, l. r.